

hvor der var spørgsmål om frakendelse af førerretten, skulle behandles uden medvirken af domsmænd.

Forslaget blev delvis gennemført ved vedtagelsen af en ny færdselslov i 1976, lov nr. 287 af 10. juni 1976. Under behandlingen i Folketinget blev der udtrykt betænkelighed ved helt at afskaffe domsmænds medvirken i sager om frakendelse af førerretten, og der blev derfor gennemført en ordning, hvorefter domsmænd skulle medvirke i sager om ubetinget frakendelse af førerretten.

Spørgsmålet blev atter overvejet af Retsplejerådet i betænkning nr. 994/1983 om lægdommerordningen i straffesager m.v. Rådet udtalte da, at en ændring, hvorefter domsmænd alene medvirker i sager om overtrædelse af færdselslovens § 53, hvor frihedsstraf kommer på tale, ville være rimelig og forsvarlig at gennemføre. Rådet afstod på grund af den tidligere i Folketinget tilkendegivne holdning til spørgsmålet fra at stille forslag herom, men foreslog, at domsmænd ikke skulle medvirke under behandlingen af ankesager vedrørende færdselslovens § 53, såfremt sagen kun vedrørte strafudmålingen og frakendelsestiden, men ikke bevisspørgsmål.

Den af Retsplejerådet foreslåede ændring i omfanget af domsmænds medvirken i landsretten var indeholdt i Justitsministeriets lovforslag om ændring af retsplejeloven (lægdommere i straffesager, rationalisering af sagsbehandlingen ved domstolene m.v.), der blev fremsat i 1984.

Under Folketingets behandling af lovforslaget fremkom der forslag om, at domsmænd ikke skulle medvirke i sager vedrørende overtrædelse af færdselslovens § 53, hvori der alene var spørgsmål om bødestraf. Dette forslag blev senere vedtaget. Den ved lov nr. 298 af 6. juni 1984 gennemførte ordning er herefter, at domsmænd medvirker i sager om ubetinget frakendelse af førerretten; medmindre der alene er spørgsmål om bødestraf, eller der er tale om en ankesag, som ikke omfatter bedømmelsen af beviserne for tiltaltes skyld.

8.3. Sager om overtrædelse af færdselslovens § 53 giver på grund af de faste promillegrænser og adgangen til at fastslå promillen ved blodprøve typisk kun anledning til bevistvivl, når tiltalte nægter sig skyldig med den begrundelse, at det er en anden, der har ført bilen, at spiritusindtagelse er sket efter kørslen, eller at promillens størrelse er påvirket af medicinindtagelse eller indånding af dampe fra lim, maling eller lignende. Selv når sådanne spørgsmål foreligger, er sagerne imidlertid oftest af ukompliceret karakter. Spørgsmålet om strafudmåling og frakendelsestid afgøres efter nøje fastlagte - skematiske - retningslinier.

På denne baggrund har domsmændene i langt de fleste sager ikke mulighed for at øve en selvstændig

indflydelse på sagens udfald, og der afsættes også i praksis kun kort tid til behandlingen af disse sager.

Justitsministeriet finder derfor, at man i forlængelse af de ovenfor nævnte lovændringer uden betænkelighed kan afskaffe domsmænds medvirken i sager om spiritus- og promillekørsel. En undtagelse bør dog efter Justitsministeriets opfattelse gælde de sager, hvor der er spørgsmål om anvendelse af færdselslovens § 117, stk. 2, nr. 3. Denne bestemmelse indeholder hjemmel for at skærpe straffen i sager om spirituskørsel, såfremt føreren under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden har forvoldt skade på person eller ting eller fremkaldt fare herfor. Anvendelse af denne bestemmelse om såkaldt groft uforsvarlig kørsel indebærer en konkret vurdering af farligheden ved kørslen, og sagerne medfører ofte frihedsstraf (i 1. gangs tilfælde ved en promille på over 1,50). Det foreslås på denne baggrund, at domsmænd skal medvirke ved behandlingen af disse sager, såfremt der er spørgsmål om højere straf end bøde. Forslaget indebærer, at domsmænd i sager om anvendelse af færdselslovens § 117, stk. 2, nr. 3, skal medvirke i samme omfang som hidtil.

8.4. Forsvarerbeskikkelse i sager om ubetinget frakendelse sker i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens § 731.

Offentlig forsvarer beskikkes således obligatorisk i sager, der skal behandles under medvirken af domsmænd, jf. § 731, stk. 1, litra d, mens forsvarer i de sager, hvor domsmænd i medfør af reglen i retsplejelovens § 688, stk. 3, nr. 2, ikke skal medvirke, beskikkes, såfremt den tiltalte efter at være vejledt herom fremsætter begæring om forsvarerbeskikkelse.

Baggrunden for reglen om obligatorisk forsvarermedvirken i sager, hvor domsmænd skal medvirke, er navnlig hensynet til tiltalte. Ifølge Retsplejerådets betænkning nr. 994/1983, side 20, er reglen også begrundet med, at forsvarerbeskikkelsen vil kunne bidrage til en bedre oplysning af sagerne, der vil gøre det lettere for domsmændene at tage stilling.

Efter Justitsministeriets opfattelse er der ikke grundlag for at foreskrive obligatorisk forsvarerbeskikkelse, når domsmænd ikke medvirker. Udgiften til den beskikkede forsvarer vil i tilfælde af domfældelse blive pålagt den tiltalte, og Justitsministeriet finder det på denne baggrund rimeligt og forsvarligt, at der i disse sager alene beskikkes forsvarer, såfremt den tiltalte efter at være vejledt om muligheden herfor fremsætter begæring herom.

Da domsmænd efter forslaget skal medvirke i sager, hvor der bliver spørgsmål både om frihedsstraf og anvendelse af færdselslovens § 117, stk. 2, nr. 3, er forsvarerbeskikkelse dog obligatorisk i disse sager, jf. retsplejelovens § 731, stk. 1, litra d. Endvidere er for-